

**ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА, ТЕМЕ И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**
(Свака рубрика мора бити попуњена.)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовано комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду

Датум именовања комисије: 16. новембра 2012.

Састав комисије:

1. др Микавица Дејан,	ванредни професор	Историја модерног доба
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет у Новом Саду		председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Гавриловић Владан	ванредни професор	Историја модерног доба
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет у Новом Саду		ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Дабић Војин	ванредни професор	Национална историја новог века
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет у Београду		члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Радосављевић Недељко	виши научни сарадник	Национална историја новог века
презиме и име	звање	ужа научна област
Историјски институт САНУ, Београд		члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. др Ђере Золтан	ванредни професор	Историја модерног доба
презиме и име	звање	ужа научна област
Филозофски факултет у Новом Саду		члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
6.		
презиме и име	звање	ужа научна област
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Ненад (Ђорђе) Нинковић
2. Датум рођења: 9. фебруар 1983. Место и држава рођења: Сремска Митровица, Србија

II.1 основне студије

година уписа: година завршетка: просечна оцена током студија:

универзитет: у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: историја

звање: професор историје

II.2 мастер или магистарске студије

година уписа: година завршетка: просечна оцена током студија:

универзитет: у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: историја

звање: дипломирани историчар-мастер из области Историјских наука

научна област: Историја модерног доба

наслов завршног рада: Школство у Карловачкој митрополији од 1790. до 1812.

II.3 докторске студије

година уписа:

универзитет: у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: историја

број ЕСПБ до сада остварених: просечна оцена током студија:

II.4 приказ научних и стручних радова

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
1.	Ненад Нинковић, Прилог проучавању <i>Октоиха петогласника</i> војводе Божидара Вуковића Подгоричанина, Зборник Матице српске за историју, 82, Нови Сад 2010, стр.14.	M51
<p><i>кратак опис садржине:</i> Развој штампарске делатности код Срба по паду српских држава под власт Османске царевине везује се за манастирске штампарије и штампарију Божидара Вуковића у Венецији. Ова последња оставила је најјаснији траг у почетном развоју српског штампарства. Једна од књига штампаних у њој је и Октоих петогласник, завршен 1537. Како су многе књиге штампане у штампарији Вуковића, до данас изгубљене или су сачуване само у фрагментима значајно је пронаћи преостале сачуване примерке. По досадашњим истраживањима било је познато дванаест у целисти очуваних примерака ове књиге. Међутим, до сада је непознат био још један примерак, веома добро очуван и целовит који се налази у власништву црквене општине Лаћарка. У раду је посвећена пажња значају штампарске делатности Божидара Вуковића и презентован поменути Октоих петогласник лаћарачке цркве.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА <u>НЕ</u> ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
2.	Ненад Нинковић, <i>Реформа српског школства у Хабзбуршкој монархији 1769-1777</i> . Истраживања 22, Нови Сад 2011, стр. 16.	M51
<p><i>кратак опис садржине:</i> Друга половина XVIII века време је значајних реформи у Хабзбуршкој монархији, које су између осталог спроведене и на просветном пољу, а њихова суштина огледала се у секуларизацији образовног система. Под утицајем културних дешавања у Монархији почетне импулсе за реформу српског школства дао је митрополит Павле Ненадовић, али су крајње извршене по налогу Беча. Српски образовни систем у складу са централизаторском и германизаторском политиком царице Марије Терезије и њеног сина цара Јозефа II, реформисан је уз подршку православне јерархије и образованијих Срба. Рад приказује на систематичан начин како је текао процес реформисања образовног система код Срба, те законске акте који су га пратили.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ <u>ДЕЛИМИЧНО</u></p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
3.	Ненад Нинковић, <i>Прилог проучавању српског средњег школства у Хабзбуршкој монархији и наставе класичних језика 1726-1768.</i> , Антика, савремени свет и рецепција античке културе, уредник Ксенија Марицки Гађански, Београд 2012, стр. 11.	M14
<p><i>кратак опис садржине:</i> Рад на оригиналан начин приказује како се српски народ после Великог бечког рата нашао у измењеним политичким и друштвеним оквирима и све више прихватао западни културни образац, било да је он долазио заобилазним путем преко Русије, било директно из Беча. У њему се указује како је позитиван утицај рационалистичке философије довео је до ширења уверења у моћ образовања међу најутицајнијим Србима, а пре свега међу високом јерархијом. Тако су од патријарха</p>		

<p>Арсенија III Црнојевића учестали захтеви упућени владарима, за отварање српских виших школа, које би омогућиле полазницима стицање неопходног образовања за укључивање у државне службе и олакшале кореспонденцију са властима, за шта је било важно познавање латинског језика. Наглашено је да се у отварању првих српских средњих школа нарочито истичу карловачки митрополити Мојсије Петровић, Вићентије Јовановић, а посебно Павле Ненадовић.</p>			
<p>рад припада проблематици докторске дисертације: <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>			

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
4.	Ненад Нинковић, <i>Потврдне дипломе Јована Георгијевића за епископа вршачко-карансебешког и митрополита карловачког</i> , Споменица Историјског архива „Срем“, 10, Сремска Митровица 2011, стр. 15.	M53
<p><i>кратак опис садржине:</i> Делатност карловачког митрополита Јована Георгијевића као првојерарха Српске цркве у Хабзбуршкој монархији до данас је веома слабо проучавана. Познате оцене о њему, било да су из пера митрополитових савременика или каснијих интерпретатора, често су опречне, крајње негативне или крајње позитивне. За проучавање појединих сегмената његовог живота, нарочито најранијег периода, недостаје адекватна архивска грађа и тек од 1746. слику је лакше склопити. Акта којима је потврђен на место вршачко-карансебешког епископа и карловачког митрополита, а која се чувају у Архиву Српске академије наука и уметности у Сремским Карловцима, могу бити полазна тачка на путу расветљавања митрополитовог живота и дела. У раду се говори о начину избора епископа и митрополита у време митрополита Павла Ненадовића, односно у време када је он умро, избора његовог наследника.</p>		
<p>рад припада проблематици докторске дисертације: ДА НЕ <u>ДЕЛИМИЧНО</u></p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
5.	Ненад Нинковић, Пастирске посланице митрополита Павла Ненадовића, Војвођански простор у контексту европске историје (зборник радова), Нови Сад 2012, стр. 23.	M51
<p><i>кратак опис садржине:</i> Доласком митрополита Павла Ненадовића на чело Карловачке митрополије, почиње нови период у њеној историји. Способни митрополит, са значајним политичким искуством даје нови правац духовном животу српског народа у Хабзбуршкој монархији. Настојећи да тај живот оснажи, да га подигне на нове основе, те морално исправним и образованим верницима омогући бољу будућност, митрополит пише и објављује преко стотину посланица, различитог садржаја, преко којих подучава вернике, подстиче их на образовање, организује духовни живот, информише их о важним догађањима у држави у вези са српским народом и о својим настојањима да заштити њихов привилеговани положај. За поједина питања, нарочито теолошког образовња верника и проповедништво половине XVIII века ове посланице имају прворазредни значај. Рад има интенцију сагледавања теолошких основа ставова митрополита Ненадовића и утицаја просветитељских идеја на његово залагање ка унапређењу образовног и опште културног живота Срба у Хабзбуршкој монархији, кроз пастирске посланице које је слао свештенству и народу.</p>		
<p>рад припада проблематици докторске дисертације: <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА

III.1 услови дефинисани за кандидата студијским програмом:

Укупно трајање докторских студија на студијском програму Историја је 3 године (6 семестара), за које време студент треба да сакупи 180 ЕСПБ бодова. Из листе понуђених предмета, докторанд, уз вођење од стране ментора, бира предмете који су у функцији израде докторске дисертације. Докторска дисертација је самостални рад докторанда и представља завршни део студијског програма докторских студија Историје.

У току прве две године докторанд полаже 7 једносеместралних изборних предмета, од којих сваки носи по 10 ЕСПБ бодова, затим, израђује два научна рада од којих један излаже на научном скупу, те на основу њих добија два пута по 10 ЕСПБ бодова. Избор теме и преглед литературе, израда пројекта истраживања и истраживање на теми, као обавезни делови програма студија заједно носе 30 ЕСПБ. Израда и писање докторске дисертације носе 40 ЕСПБ бодова, а остатак бодова се добија самом одбраном докторске дисертације (20 ЕСПБ).

III.2 Да ли кандидат испуњава услове?

ДА

НЕ

Кандидат Ненад Нинковић положио је све испите предвиђене планом и програмом докторских студија са оценом 10: Помоћне историјске науке, Историја српске државности 1788-1918, Борба српског народа за политичка и национална права у Хабзбуршкој монархији, Османско царство и источно питање 1774-1923, Русија и Балкан 1801-1917, Историја српског народа у Хабзбуршкој монархији од XVI до XVIII века, Културни и политички покрети народа у Хабзбуршкој монархији 1790-1849. Уз ове испите кандидат је током докторских студија објавио десет научних радова и написао више биографија за Биографски речник Матице српске и учествовао на четири научна скупа. Такође, са највишом оценом вредновани су његови испити: Докторска дисертација-Избор теме и израда пројекта истраживања, Пријва и образложење докторске дисертације и Истраживања. На овај начин, кандидат је испунио све обавезе предвиђене Правилником о докторским студијама и скупио неопходан број ЕСПБ бодова.

Кандидат је учесник на пројекту Министарства просвете и науке Републике Србије под насловом Војвођански простор у контексту европске историје.

Кандидат је испунио све услове предвиђене Правилником о докторским студијама и студијским програмом историје. Досадашњи научни рад кандидата представља веома добру основу за израду докторске дисертације, те комисија закључује да је подобан за израду пријављене теме.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

IV.1 ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

Биографија ментора (до 500 каракетра):

Др Владан Гавриловић, рођен 24. марта 1970. у Новом Саду. Завршио је 1995. студије на Одсеку за историју Филозофског факултета у Новом Саду. На истом факултету одбранио је магистарску тезу под насловом Дипломатички списки код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века (2000) и докторску тезу под насловом Темишварски сабор и Илirsка дворска канцеларија (2003). Од 2004. доцент је на Одсеку за историју Филозофског факултета у Новом Саду на предметима *Национална историја новог века* и *Помоћне историјске науке*. Изабран је за ванредног професора 2009. за ужу научну област Историја модерног доба.

До сада је објавио преко 75 научних прилога (за период 2002-2012) у часописима: Зборник матице српске за историју, Историјски часопис, Споменица историјског архива Срема, Настава историје, Настава и историја, Miscellanea, Истраживања.

Стални је члан сарадник Матице српске, члан Друштвеног одељења Матице српске. Био је руководилац пројекта Српско-словачки односи кроз историју (2009-2011) и актуелни руководилац Републичког пројекта Војвођански простор у контексту европске историје (2011-2014).

Области интересовања: историја Срба у Хабзбуршкој монархији од краја XVI до средине XIX века, са посебним освртом на историју Карловачке митрополије у XVIII и XIX веку.

Радови из уже научне области којој припада предлог докторске дисертације:

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
1.	Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века, Ветерник 2001, стр. 212.	M41
2.	Владан Гавриловић, Пастирско писмо митрополита Павла Ненадовића побуњеним банским крајишницима 1751. године, Зборник САНУ о Србима у Хрватској, књига 5, Београд 2004, стр. 5.	M53
3.	Темишварски сабор и Илирска дворска канцеларија (1790-1792), Нови Сад 2005. стр. 366.	M41
4.	Школовање српских ђака на лицејима у Словачкој у XVIII веку, Зборник радова антички свет, европска и српска наука, Београд 2009, стр. 8.	M14
5.	Подаци из „Вуковарског протокола“ о спречавању преношења куге у Срем 1762. године, Зборник Извори о историји и култури Војводине, Нови Сад 2009. стр. 8.	M44
6.	Племство код Срба у Јужној Угарској у XVII и XVIII веку, Сремска Митровица 2012, стр. 134.	M41

IV.1 услови дефинисани за ментора у области којој припада докторска дисертација:

Према условима дефинисаним Правилником о докторским студијама за ментора, за израду докторске дисертације може бити именован наставник односно научни радник Универзитета, односно факултета, који је способан за извођење наставе на докторским студијама и има најмање 5 научних радова објављених или прихваћених за објављивање у научним часописима из одговарајуће области студијског програма са листе министарства надлежног за науку.

IV.2 Да ли ментор испуњава услове?

ДА

НЕ

Образложење: др Владан Гавриловић ванредни је професор за Историју модерног доба Филозофског факултета у Новом Саду. У оквиру ове научне области држи наставу на следећим курсевима: Срби у Карловачкој митрополији, Срби у Хабзбуршкој монархији од XVI до XVIII века, Историја српског народа 1804-1918, Срби у Хабзбуршкој монархији од 1791. до 1849. (изборни), као и курсеве који се тичу помоћних историјских наука: Палеографија и Дипломатика и архивистика. На мастер и докторским студијама држи наставу из следећих курсева: Помоћне историјске науке (са проф. др Петром Рокаијем), Сеоба Срба у Руско царство и Историја српског народа у Хабзбуршкој монархији од XVI до XVIII века.

Проф. др Владан Гавриловић бави се Историјом модерног доба, односно, ужом научном

облашћу којој припада и предложена тема докторске дисертације. Бавећи се историјом Срба у Хабзбуршкој монархији у XVIII веку и првој половини XIX века, проф. Гавриловић до сада је објавио 6 монографија и преко 75. радова, чланака и расправа из ове тематике (у периоду 2002-2012). Такође учесник је скупова у земљи и иностранству, на којима је остварио запажене резултате својим рефертима.

Руководилац је пројекта Министарства просвете и науке Републике Србије под насловом Војвођански простор у контексту европске историје. Члан је уредништва часописа Истраживања и Зборника радова Војвођански простор у контексту европске историје.

Курсеви на основним, мастер и докторским студијама из којих наставу изводи проф. др Владан Гавриловић у непосредној су вези са предложеном темом докторске дисертације. Научно опредељење и квалитет публикација уз вишегодишњи истраживачки рад, те рад у настави, дају гаранцију да проф. др Владан Гавриловић може пружити свестрану подршку и корисне савете кандидату у изradi докторске дисертације.

На основу наведених чињеница комисија је мишљења да проф. др Владан Гавриловић испуњава све научне и педагошке услове за ментора ове докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

V.1 формулација назива тезе (наслова)

Политичка и културна делатност митрополита Павла Ненадовића

Наслов тезе је подобан?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.2 предмета (проблема) истраживања

Током свог постојања Карловачка митрополија је била институција која је пратила политички и духовни развој српског народа у Хабзбуршкој монархији. Без јачег световног сталежа и бројнијих феудалаца српски народ је имао једино Цркву као заштитницу све до појаве виђенијих политичара и странака у другој половини XIX века, мада је црква и даље имала завидну политичку улогу. Утолико више је она у XVIII веку била доминантна, па су тако митрополити и епископи од савременика сматрани и најзначајнијим политичарима. Црква је у овом периоду била и главни духовни реформатор, што је најочљивије на пољу просвете.

Међу митрополитима који су током XVIII века управљали Карловачком митрополијом Павле Ненадовић је био један од најзначајнијих. На трону првојерарха био је од 1749. до 1768. а наведени период прожет је значајним догађајима српске нововековне историје: укидањем Потиске и Поморишке војне границе, сеобом Срба у Руско царство, учешћем Срба у Седмогодишњем рату, појачаним прозелитизмом католичке цркве које је довело до Уније у Жумберку и проблема у Великом Вараду, одузимању манастира Марче, притиском хрватских феудала на укидање српских Привилегија и појачаном милитаризацијом старих Војних граница, што је све довело до Кијугове и Северинске буне, итд. Сваки од ових проблема био је митрополитово поље рада и он је покушавао да га реши најбоље могуће по свој народ.

На просветном пољу митрополит Ненадовић ујединио је у својим ставовима идеје просветитељства са теолошким учењем, покушавајући да верницима представи у чему је значај образовања. Одмах по доласку на чело митрополије основао је Покрово-

богородичне школе које је сам издржавао и у којима су се Срби могли школовати у словенској, клирикалној и латинско-немачкој школи. Од људи који су завршили ове школе стварао се мали интелектуални круг и изван Сремских Карловаца, јер су они пре свега постајали учитељи и свештеници.

Ни митрополитова ктиторска делатност није занемарљива. Он се као најзначајнији ктитор појавио приликом подизања саборног храма у Сремским Карловцима који у архитектонском смислу представља врхунац барокне уметности код Срба. Већину трошкова за овај храм дао је лично митрополит. Његово име се везује и за оснивање два најзначајнија фонда Карловачке митрополије, иако се може рећи да је он заиста оснивач једног од њих, Клирикалног, који је основао на црквено-народном сабору 1749., док је други фонд основан из његове заоставштине на сабору који се састао да изабере његовог наследника 1769.

На крају неопходно је истаћи колико је митрополит Ненадовић утицао на промене у његовој епархији-Архидијезези у којој је извршио реформу монаштва, веома значјну јер из реда монаха долазе епископи и митрополити. Такође, посветио је посебну пажњу подизању духовног живота верника у Архидијезези, било преко својих пастирских посланица, било преко строжијег надзора духовног живота свештеника и парохијана.

На основу горњег текста одређује се као предмет истраживања делатност митрополита Павла Ненадовића у подручјима политичког и културног живота Срба у Хабзбуршкој монархији и његови утицаји на њих, што је у досадашњој науци или необрађено питање или питање које се историјари само делимично дотакли.

Предмет истраживања је подобан?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.3 познавања проблематике на основу изабране литературе са списком литературе

Питање управе Карловачком митрополијом Павла Ненадовића, његови утицаји на културни и политички развој српског народа у Хабзбуршкој монархији до сада нису били подручје посебног истраживања или научне монографије. Прву биографију митрополта Павла Ненадовића написао је Ђорђе Рајковић 1884. и од тада она је постала основа за писање о њему иако је већ савременицима било јасно да је то недовољно. И поред овога по питању писања монографије о митрополиту Ненадовићу није ништа учињено, осим делимичног објављивања архивске грађе која је настала у периоду 1749-1768. што је произашло и из разлога што је тек за овај период сачувано доста докумената, нарочито у односу на ранији. У овом послу предњачио је Димитрије Руварац. Интересовање појединих аутора за митрополита Ненадовића порасло би тек онда када би његова делатност била прикзана у оквиру радова који су се бавили другим темама, а нешто више пажње посвећено му је тек у делима које се тичу просвете и пастирског богословља.

У свим овим делима митрополит Ненадовић оцењен је као изузетно значајан архијереј после кога је много шта у Митрополији било другачије. Сви историчари су истицали митрополитове заслуге за унапређење просвете, нарочито средњих школа. О овом питању објављено је више дела, од којих књига Димитрија Руварца, Покрово-богородичне школе заслужује посебну пажњу јер се из ње добро види колико је револуционаран био однос Ненадовића према школству и допринос укупном напретку просвете код Срба. Како би се ово још боље сагледало неопходно је на ваљан начин интерпретирати једну групу пастирских посланица митрополита Ненадовића, које се односе на питање просвете. Иако је текст о митрополитовим посланицама синђела Дамаскина Грданичког из 1929. незаобилазан потребно је указати да он није прегледао све, већ само њему доступне посланице, око педесет,

док је данас доступан скоро сав опус митрополита Ненадовића на овом пољу, од преко сто посланица.

У старијој српској историографији присутна је оцена митрополита Ненадовића као веома значајног за политичку историју Срба у Хабзбуршкој монархији. Ово је низ аутора и доказивао, али тек када би се обрађујући неки догађај морали дотаћи и удела митрополита у самом догађају. Пресудан утицај митрополита види се пре свега на пољу заштите српских Привилегија, али и према бунама у Војној граници. Нешто је мањи утицај митрополита на спречавању иселјавања Срба у Руско царство после развојачења Потиско-поморишке војне границе, али и ту не изостаје његова делатност.

Ставови овде изнети, закључак су донешен на основу објављене грађе и малог броја научних радова који се тичу митрополита Павла Ненадовић. Списак доступних објављених извора и научних радова: *Vaniček, Fr., Specialgeschichte der Militärgrenze, Wien, 1875; Васиљев Спасоје, Српске црквено-општинске организације у првој половини XIX века Гласник Историјског друштва у Новом Саду, 10, Нови Сад, 1937, 142-160; Васин Горан, Вест о упокојењу митрополита Павла Ненадовића настојатељима фрушкогорских манастира, ЗМСИ, 82, Нови Сад 2010, 133-136; Видаковић Славко Стеф, Постанак и развитак срп. народно-црквених фондова и фондација у Сремским Карловцима, Нови Сад 1922; Витковић Гаврило, Споменници из Будимског и Пештанског архива, I-IV, Београд 1873-1875; Вукашиновић Владимир, Српска барокна теологија, Требиње 2010; Гавриловић Владан, Пастирско писмо митрополита Павла Ненадовића побуњеним банским крајишницима 1751. године, Зборник о Србима у Хрватској, 5, Београд 2004, 323-328; Гавриловић Владан, Темишварски сабор и Илирска дворска канцеларија (1790-1792), Нови Сад 2005; Гавриловић Славко, Инструкције митрополита Павла Ненадовића из 1765. за вођење послова у Сремској архидијезези, ЗМСИ, 63-64, Нови Сад 2001, 173-186; Грбић Манојло, Карловачко владичанство, Топуско 1990; Грданички Дамаскин, Посланице митрополита Павла Ненадовића, Богословље, 1, Београд 1929, 7-36; Грујић Радослав, Марчанска унија и Унија у Жумберку, Сремски Карловци 1938; Исти, Пакрачка епархија историјско-статистички преглед, Београд 1996; Давидовић Дамаскин, Карловачки митрополит Павле Ненадовић, Теолошки погледи, 1-2, Београд 1987, 73-87; Денић Чедомир, Српске библиотеке у Хабзбуршкој монархији током 18. века, Београд 2010; Деспотовић Петар, Школе Срба у Угарској и Хрватској, свеска прва, Крагујевац 1888; Захарија Орфелин, приредио Боривој Чалић, Нови Сад 2011; Ибрајтер-Газибара Бојана, Патронаштво митрополита Павла Ненадовића, ЗМСЛУ, 37, Нови Сад 2009, 125-175; Историја школа и образовања код Срба, Београд 1974; Јакшић Милутин, Два српска сабора (1748 и 1749), Богословски гласник, Књига I, Сремски Карловци 1902, 26-39, 92-104, 172-184, 243-251. и 314-320; Јакшић Милутин, О Вићентију Јовановићу, Нови Сад 1900; Исти, О Арсенију IV Јовановићу Шакабенту, Карловци 1899; Kann Robert A., A history of the Habsburg Empire 1526-1918, Barkly-Los Angeles-London, 1980; Кириловић Димитрије, Српске основне школе у Војводини у 18 веку (1740-1780), Сремски Карловци 1929; Кириловић Димитрије, Буквар Теофана Прокоповича код Срба, Зборник Матице српске за књижевност и језик, III, Нови Сад, 1955, 13-23; Костић Мита, Гроф Колер као културнопросветни реформатор код Срба у Угарској у XVIII веку, Београд 1932; Костић Мита, Нова Србија и Славеносрбија, Нови Сад 2001; Костић Мита, Културно-историјска раскрсница Срба у XVIII веку, Загреб 2010; Микавица Дејан, Српско питање на Угарском сабору 1690-1918, Нови Сад 2011; Дејан Микавица, Владан Гавриловић, Горан Васин, Знаменита документа за историју српског народа 1538-1918, Нови Сад 2007; Кашић Душан Љ, Посланице на народно-црквеном сабору 1749. у Карловцима,*

Зборник за историју Матице српске, књига 2, Нови Сад 1970, 96-105; Ненадовић Павле, Завештање архиепископа Павла Ненадовића, Богословски часопис православне епархије бачке, Нови Сад 1868, 103-104; Нешкових Мита, Историја српских школа у Аустро-Угарској монархији, Сремски Карловци 1897; Остојић Тихомир, Доситеј Обрадовић у Хопову, Нови Сад 1907; Исти, Захарија Орфелин живот и рад му, Београд 1923; Павић Милорад, Рађање нове српске књижевности, Београд 1983; Пузовић Предраг, Карловчки митрополит Павле Ненадовић и његово доба, *Catena mundi*, 727-731; Радонић Јован, Римска курија и јужнословенске земље, Београд 1950; Радонић Јован -Мита Костић, Српске привилегије од 1690 до 1792, Београд 1954; Рајић Јован, Историја Катихизма православних Србаља у цесарским државама, Панчево б.г; Раић Милош, Србски народни фондови, Карловци 1864; Рокаи Петар, Золтан Ђере, Тибор Пал, Александар Касаи, Историја Мађара, Београд 2002; Рајковић Ђорђе, Српски народни сабор 1769. у Карловцима, Српски летопис, књига 114, Нови Сад 1872; Исти, Митрополит Павао Ненадовић. Биографско-историјска слика, Летопис Матице српске, књига 137, Нови Сад 1884, 42-70; Руварац Димитрије, Архидијецезански викар епископ, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 50-61; Исти, О публикавању српских привилегија у Хрватској, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 220-234; Исти, О Конзисторијама у Митрополији карловачкој од год. 1729-1868, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 234-278; Исти, Ко је постављао администраторе митрополије Карловачке од 1707-1912.?, АИСПКМ, Сремски Карловци 1912, 33-49; Исти, Синајски калуђери по карловачкој митрополији, АИСПКМ, Сремски Карловци 1912, 52-56; Исти, Покровобогородичне школе у Карловцима (1749.-1769.), Сремски Карловци 1926; Исти, Српски народни и црквено-народни сабори у Угарској и ц. к. и к. повереници на њима од 1690 до данас, Земун 1889; Исти, Српска митрополија карловачка око половине XVIII века, Сремски Карловци 1902; Исти, Декрет и уништрукција митрополита Павла Ненадовића духовним осима, Архив за историју српске православне карловачке митрополије (у даљем тексту АИСПКМ), Сремски Карловци 1914, 80-85; Исти, Објава митрополита Павла Ненадовића о српским привилегијама, АИСПКМ, Сремски Карловци 1914, 55-57; Исти, Проглашење у Хрватској Павла Ненадовића за Митрополита, АИСПКМ, Сремски Карловци 1914, 191-192; Исти, Прилози за историју српског народног сабора 1744, АИСПКМ, Сремски Карловци 1914, 193-215; Исти, Прилози за историју уније у Жумберку, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 130-137; Исти, Митрополит Ненадовић награђује своје помагаче и дворјане, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 166-174; Исти, Митрополит Ненадовић није знао за шалу!, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 191-192; Исти, Синесије Живановић, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 289-307; Исти, Темишварска епархија 1758, АИСПКМ, Сремски Карловци 1913, 319-374; Исти, Кореспонденција патријрха срп. Арсенија Јовановића IV (Шакабенте) од 29. септ. 1742. до 20. октобра 1743, АИСПКМ, Сремски Карловци 1912, 67-76, 111-115, 142-152, 177-185, 200-209, 310-320, 343-352, 370-382; Исти, Арест у Петроварадину 1736. Павла Ненадовића, генералног егзарха, Вићентија Стефановића и народног секретара Јована Матолаја, АИСПКМ, Сремски Карловци 1912, 80; Исти, Статистички преглед Велико-Варадске Епархије 1759. год, АИСПКМ, Сремски Карловци 1911, 17-23; Исти, Дужност и права народно-митрополитских секретара Гаврила Јуареца од 1.6. 1731. и Павла Ненадовића од 1.9. 1749, АИСПКМ, Сремски Карловци 1911, 47-48; Исти, бављење митрополита Павла Ненадовића у Бечу 1749/1750. године, АИСПКМ, Сремски Карловци 1911, 185-187; Исти, Позиви и одзиви или радња појединих српских архиепископа у Митрополији карловачкој, око подизања српских школа и стварања фондова за њихово издржавање, Земун 1894; Исти, Српски Народни Сабор 1749., Споменик Српске краљевске академије, LXII, други разред, 51, Земун 1925; Исти, Својеручни записи

владике горњо-карловачког, а потом митрополита Павла Ненадовића, Српски Сион, Сремски Карловци 1904; *Исти, Исти, Радња Архијерејског синода 1750, Српски Сион, Сремски Карловци 1904*; Скерлић Јован, *Српска књижевност у XVIII веку, Београд, 1966*; Тимотијевић Мирослав, *Рађање модерне приватности, Београд 2006*; Hadživuković Stevan, *Francusko prosvetiteljstvo odraz vere u ljudski napredak, Novi Sad 2005*; Helfert Joseph Alexander von, *Die Gründung der österreichischen Vollksschile durch Maria Theresia, Prag 1860*; Cuvaj Antun, *Građa za povijest školstva Kraljevina Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas: Od najstarijih vremena do godine 1835, Zagreb 1907*; Швикер Јохан Хајнрих, *Историја унијаћења Срба у Војној крајини, Нови Сад 1995*; *Исти, Политичка историја Срба у Угарској, Нови Сад 1998*; Schermaier Josef, *Geschichte und Gegenwart des allgemeinbildenden Schulwesens in Österreich, Wien, 1990*.

Избор литературе је одговарајући?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.4 циљева истраживања

На значај делатности митрополита Павла Ненадовића указивали су већ његови савременици (Захарије Орфелин, архимандрит Јован Рајић, Доситеј Обрадовић), али и водећа имена српске науке и културе у каснијем периоду (Јован Скерлић, Тихомир Остојић, Милутин Јакшић, Димитрије Руварац, Славко Гавриловић). Ипак, озбиљнији рад на проучавању његове политичке и културне делатности нико није предузео. Највише трага о митрополит Ненадовићу оставили су Ђорђе Рајковић кога су после сви цитирали када су желели да дају неки биографски податак о митрополиту Павлу и Димитрије Руварац који је објавио завидан број докумената за период 1749-1768. али није написао синтезу о митрополиту Ненадовићу. Полазећи од овога намеће се као циљ истраживања утврђивање у чему се састоји значај митрополита Павла Ненадовића за српску културну и политичку историју, одређивање периода његове управе у односу на претходни и наредни, те указивање на његове утицаје. Циљ је, такође, и приказивање основних политичких догађаја српске историје у Хабзбуршкој монархији и у каквом односу они стоје са митрополитом Ненадовићем. На овај начин на једном месту биле би приказане сложене околности развоја српског народа у Хабзбуршкој монархији, када је његове политичке и културне токове одређивао у значајној мери карловачки првојерарх.

Циљеви истраживања су одговарајући?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.5 очекиваних резултата (хипотезе)

Од докторске дисертације очекује се да омогући обједињавање у кохерентну целину сазнања о митрополиту Павлу Ненадовићу. Такође, очекује се да дисертација на систематичан начин прикаже главне проблеме из српске историје у Хабзбуршкој монархији у периоду 1749-1768, када је на челу Карловачке митрополије био Ненадовић. Очекује се да Ненадовићев период управе Карловачком митрополијом буде представљен са свим везама са ранијим периодом и последицама које је имао за каснији, нарочито указујући на ставове самог митрополита у вези са српским политичким и културним развојем.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос?

ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.6 план рада

План рада који садржи следеће елементе:

1. Прикупљање и проучавање релеватне научне и стручне литературе и посебно објављених извора
2. прикупљање и систематизовање необјављене архивске грађе
3. рад на грађи која је сакупљена, њена спољна и унутрашња критика
4. сређивање и уобличавање дисертације, корекција и евентуална допуна одговара методолошким законима историјске науке и омогућава јасно сагледавање процеса који су се одвијали, те комисија сматра да је одговарајући за писање докторске дисертације.

План рада је одговарајући?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.7 метод и узорак истраживања

У складу са темом и методолошким начелима историјске науке, истраживања ће бити обављена у библиотекама и архивима у земљи Узорак истраживања представља постојећа литература, објављена и необјављена архивска грађа за период 1749-1768. када је Карловачком митрополијом управљао Павле Ненадовић.

Метод и узорак су одговарајући?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.8 места, лабораторије и опреме за експериментални рад

Истраживања ће бити вршена у библиотека и архивима у земљи (Архив Српске академије наука и уметности у Сремским Карловцима, Архив Српске академије наука и уметности у Београду, Архив Србије у Београду, Архив Војводине у Новом Саду, Архив Срема у Сремској Митровици, Рукописно одељење Матице Српске у Новом Саду, Музеј Српске православне цркве у Београду) и иностранству (Архив српке православне епархије будимске у Сентандреји и Haus-Hof-und Staatsarchiv у Бечу).

Услови за експериментални рад су одговарајући?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

V.9 методе статистичке обраде података и осталих релевантних података

Критичка анализа досадашњих научних резултата, прикупљање и анализа објављених и необјављених извора (архивских докумената различите провинцијеније). Излагање добијених резултата кроз генезу појава и догађаја, проблемски и хронолошки.

Предложене методе су одговарајући?   ДА   НЕ   ДЕЛИМИЧНО

VI ЗАКЉУЧАК

кандидат је подобан	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
ментор је подобан	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
тема је подобра	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО

Образложење (до 500 карактера):

Кандидат Ненад Нинковић је досадашњим радом испунио све услове дефинисане планом и програмом докторских студија историје и показао да поседује квалитете потребне за самостални истраживачки рад, што је услов за успешну израду докторске дисертације. На основу овог реферата чланови именоване Комисије сматрају да ће предложена докторска дисертација бити важан допринос историјској науци. Треба нагласити да кандидат има искуство у настави и у писању научних радова који ће му могу помоћи у писању докторске дисертације, те комисија закључује да је **кандидат подобан** за израду предложене теме докторске дисертације.

Ванредни професор др Владан Гавриловић својим монографијама и научним радовима, као и вишегодишњим радом у настави испуњава све научне и стручне услове за ментора, те комисија закључује да је и **ментор подобан**.

Тема *Политичка и културна делатност митрополита Павла Ненадовића* прецизно је дефинисана, научно неистражена, оригинална, теоријски и историографски заснована. За њену обраду је одабран добар методолошки поступак на основу реферантне, прворазредне историјске грађе и литературе, домаће и стране провенијенције. Пријављена докторска дисертација садржи све релевантне елементе да би се могла сматрати озбиљним и квалитетним научним радом. На основу свега наведеног, Комисија сматра да је наведена **тема подобна** за израду докторске дисертације.

Комисија у најбољем уверењу једногласно предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета да се наведена тема прихвати и да се кандидату омогући израда докторске дисертације, те да се Извештај Комисије проследи на даљу процедуру.

датум: Нови Сад,

28. новембар 2012.

Проф. др Дејан Микавица, председник
комисије

Проф. др Владан Гавриловић, ментор, члан 1

Проф. др Војин Дабић, члан 2

Др Недељко Радосављевић, члан 3

Проф. др Золтан Ђере, члан 4

